

Colofon

40e jaargang, nummer 3,
mrt. 2014
KringNieuws verschijnt 8x
per jaar

Secretariaat:

Nassastraat 13 4931 XE
Geertruidenberg
Telefoon: 0162-520519

e-mail:

info@oudheidkundige-kring-geertruidenberg.nl

Redactie:

John François

Kopij voor KringNieuws

john.francois@hotmail.com

Sluitingsdatum kopij:

26 maart 2014

Druk: Ergon, grafimedia te
Eindhoven

**Afzonderlijke
hoogtepunten:**

Komende lezing	1
Verslag vorige lezing	2
Collectie B.Zijlmans	3
Tentoonstelling Elektriciteit	3
Divers nieuws	4

Bezoek onze website!

Ga naar:

www.oudheidkundige-kring-geertruidenberg.nl

Speciale aandacht

www.canon-geertruidenberg.nl

Rekeningnummer:

Rabobank NL42 RABO
0115 6003 10

Uitnodiging lezing: Lezing over de Bierbrouwerij 'De Drie Hoefijzers te Breda' en de kunst van het industrieel bier brouwen..

Datum: donderdag 20 maart 2014
Spreker: Drs. Frans Smits van Waesberghe.
Locatie: Theaterzaal van Cultureel Centrum 'De Schattelijjn'
Tijd: 20.00 uur

Gerstenat en zijn geneugten

Op donderdagavond 20 maart 2014 organiseert de Oudheidkundige Kring "Geertruydenberghe" alweer de derde lezing van het voorjaarsseizoen.

Voor deze lezing, met powerpoint-presentatie, heeft de Kring Frans Smits van Waesberghe, telg uit een geslacht van Bredase bierbrouwers, uitgenodigd.

Smits van Waesberghe, geboren in 1935 te Breda, zal niet alleen ingaan op de bedrijfshistorie van de gerenommeerde Bredase bierbrouwerij

"De Drie Hoefijzers", die alle plaatselijke concurrenten opkocht en haar merknaam enkele malen zou wijzigen (Breda Bier, Skol, Oranjeboom), hij brengt eveneens drinkgewoonten en brouwprocessen onder de aandacht.

Gezien het parallelle en rijke verleden van de bierproductie in Geertruidenberg aan dat van Breda, is de lezing van Smits van Waesberghe een unieke gelegenheid om kennis te nemen van de bierbrouwkunst en het product, dat ooit gezonder werd bevonden dan drinkwater!

Smits van Waesberghe heeft zijn sporen wel verdiend in de brouwerswereld en kan daarom worden beschouwd als een deskundig verteller. Na de HBS volgde hij een gedegen opleiding voor brouwmeester aan het Instituut Doemens te Munchen (D) om daarna gedurende zeveneneenhalf jaar bij verschillende Duitse brouwerijen, mouterijen en

machinefabrieken, praktijkervaring op te doen. Deze periode sloot hij in 1959 af met het 'Braumeisterexamen' voor de Handelskamer. Van 1960 tot 1990 vervulde hij diverse technische functies in het familiebedrijf Bierbrouwerij "De Drie Hoefijzers". Frans Smits van Waesberghe is ook na zijn werkzaam leven niet stil blijven zitten. Zo is hij oprichter en voorzitter van de "Stichting Brabants Industrieel Erfgoed", bestuurslid van de "Vrienden van het Cruquis Museum" en adviseur van het Monumentenhuis te Geertruidenberg.

De lezing bestaat uit twee gedeelten. Voor de pauze behandelt Smits van Waesberghe de geneugten van het gerstenat. Na de pauze worden twee bedrijfstukken van de Firma Smits van Waesberghe, de Stoombrouwerij "De Drie Hoefijzers" en Stoommouterij "Ceres", voor het voetlicht gebracht.

Het bestuur van de Kring nodigt iedereen uit die belangstelling heeft voor het onderwerp van deze interessante en leerzame lezing.

De toegang is gratis ook voor niet leden

UITNODIGING VOOR DE ALGEMENE LEDENVERGADERING op 20 maart a.s.

Locatie: Cultureel Centrum 'De Schattelijjn'
Tijd: **19.00 uur**

Aansluitend lezing 20:00 uur: 'De Drie Hoefijzers te Breda' en de kunst van het industrieel bier brouwen..

Vervolg pagina 1

Agenda ALV Oudheidkundige Kring "Geertruydenberghe" d.d. 20 maart 2014

1. Opening en mededelingen.
2. Goedkeuring verslag vorige jaarvergadering d.d. 21 maart 2013
3. Jaarverslagen 2013
4. Financieel jaarverslag 2013 en Balans per 31 december 2013
5. Bevindingen van de kascommissie, de heren Theo Hessing en Martin van Dongen
6. Begroting 2014
7. Voorstel tot aanpassing contributie
8. Voorstel tot aanpassing statuten
9. Bestuursverkiezing 2014

Het bestuur bestond in 2013 uit: Jan van Gils, voorzitter, Chris van den Heijkant, secretaris, Willy van Beijsterveldt-van Nieuwenhuijsen, penningmeester, Martin Robben, lid, Mariëtte Verlaan, lid, Ron Ahrens, lid, Cock Vrijenhoek, lid.

Door het overlijden van Martin Robben en aftreden van Mariëtte Verlaan zijn twee vacatures ontstaan. Als kandidaat bestuurslid heeft zich aangemeld de heer J. François. Leden die zich ook nog kandidaat willen stellen kunnen zich aanmelden bij de voorzitter of secretaris.

10. Viering 40 jaar Oudheidkundige Kring 'Geertruydenberghe'.
 11. Benoeming kascommissie 2014
 12. Voorstel tot het postuum benoemen van Martin Robben tot erelid van de Kring.
 13. Huldiging jubilarissen 25 jaar OKG lid
 14. Rondvraag
 15. Sluiting (aansluitend om 20.00 uur: de lezing over de Bierbrouwerij door Drs. Frans Smits van Waesberghe
- De stukken van deze vergadering** liggen achterin de vergaderzaal ter inzage De stukken kunnen ook vooraf per email opgevraagd worden in digitale vorm bij de secretaris info@oudheidkundige-kring-geertruydenberg.nl

Verslag lezing 'We zullen er ondanks alles de moed maar inhouden'

Lezing : 'We zullen er ondanks alles de moed maar inhouden'
 Spreker : Prof. Dr. Arnoud-Jan Bijsterveld,
 Datum : donderdag 20 februari 2014.
 Aanvang : 20.00 uur
 Plaats : Cultureel Centrum 'De Schattelijijn'.

want de vraag is of hij er daadwerkelijk wat mee verdiend heeft. Als men verneemt dat er voor Noud soms maar drie dagen per week werk was, zijn kostgeld twaalfeneenhalve gulden per week bedroeg, hij met zijn Helmondse streekgenoten af en toe een biertje dronk en een sigaartje rookte, kan men op zijn vingers natellen dat het zeker geen vetpot was.

Er was slechts een veertig-koppig publiek naar De Schattelijijn gekomen om de lezing van Prof. Dr. Arnoud-Jan Bijsterveld bij te wonen. De wegblijvers hadden ongelijk! Hoewel de titel van de lezing deed vermoeden dat er ruim uitgepakt zou worden over de crisisjaren in de jaren dertig van de vorige eeuw, bleek dat niet zo te zijn. Een algemene beschouwing daarover bleef achterwege en ook de arbeidersklasse bleef onderbelicht. Bijsterveld heeft zijn verhaal namelijk gebaseerd op egodocumenten uit zijn eigen familie en in het bijzonder op de briefwisseling tussen zijn grootouders.

Gelukkig bleef de manufacturenwinkel van zijn Doortje verzekerd van klandizie. Het grote leed zat hem in het gemis van zijn vrouw, kinderen en familie en de onzekere toekomst.

Zijn grootouders, Noud en Doortje, vormden een gemengde combinatie van arbeider (timmerman) en middenstandster (manufacturenwinkel), die tijdens de crisis tijdelijk werd gescheiden omdat Noud in Maastricht voor het gouvernement ging werken. En dan blijkt het fenomeen van egodocumenten wat zo duidelijk aangeeft hoe een gezin uit de omgeving van Helmond, dat zeker niet in armzalige omstandigheden verkeerde, tijdelijk uiteenvalt.

De kracht van de lezing van Bijsterveld is dat zijn hoofdpersonen, hoewel deze niet tot de laagste klasse behoorden en over een meer dan middelmatige intelligentie beschikten, toch een verhaal van mensen van het volk is. Mensen, die, misschien zonder opzet, in een mooie schrijftrant een stukje geschiedenis hebben vastgelegd en als lijfspreuk "we zullen er ondanks alles de moed maar inhouden" hadden.

Dan volgt er een briefwisseling tussen man en vrouw waaruit het positief denken van de betrokkenen blijkt. Noud vertrekt ook niet direct uit armoede naar Limburg maar meer uit plichtsbefef en voorbeeldfunctie. Hij vertrekt ook niet uit winstbejag,

Bijsterveld is een geboren verteller en weet in een ogenschijnlijk simpel onderwerp juist zoveel wijsheid te leggen. Heel rustig ook bouwt hij zijn verhaal om zijn grootouders op en schets daarmee een wijze van hoe men egodocumenten kan gebruiken om geschiedenis in een kleiner perspectief weer te geven. Kleine geschiedenis die voor iedereen begrijpbaar is en waardoor bepaalde zaken duidelijker worden.

De door mij opgevangen reacties op de lezing waren zeer lovend.

Nogmaals de wegblijvers hadden, om welke reden dan ook, ongelijk.

'Historische Collectie Geertruidenberg' van Bas Zijlmans overgedragen aan het Regionaal Archief Tilburg.

Op vrijdag 21 februari 2014 heeft Bas Zijlmans zijn 'Historische Collectie Geertruidenberg' officieel overgedragen aan de directie van het Regionaal Archief Tilburg (R.A.T.).

De overdracht vond plaats in de voormalige stallen van de Lancierskazerne, gebouwd in 1841 door Koning Willem II, en thans gerestaureerd onderkomen van het R.A.T. in Tilburg. Onder de genodigden bevonden zich naast familie en vrienden van Bas o.a. ook de locoburgemeester van Geertruidenberg de heer Ruud van de Belt en enkele OKG leden.

Foto: Paul de Schipper

De aangeboden verzameling beslaat **twintig en een halve meter** archiefdozen vol met historische informatie over de stad Geertruidenberg door Bas in ruim 60 jaar verzameld.

In haar toespraak noemde mevrouw Yvonne Welings, hoofd van het R.A.T., de collectie van Bas van 'onschatbare waarde'. De heer Ruud van de Belt sprak

zijn grote waardering uit over de wijze waarop Bas deze collectie bijeen heeft gebracht. Ook beloofde hij als gemeentebestuur goed op te letten dat geen belangrijke historische documenten meer verloren zullen gaan zoals, volgens Bas, in het verleden weleens gebeurd zou zijn.

In zijn slotwoord sprak Bas zelf van een opluchting dat zijn 'kindje' in veilige handen is overgegaan en voor de toekomst is 'veiliggesteld'.

Na afloop was er nog een gezellig samenzijn. Meer foto's van de overdracht zijn te bekijken op de OKG website www.oudheidkundige-kring-geertruidenberg.nl onder het kopje 'Foto/video'.

De onderwerpen uit de Collectie van Bas zijn via www.regionaalarchieftilburg.nl digitaal te raadplegen. U tikt op de startpagina van het R.A.T. in het zoekvenster het collectienummer 2645 en tikt op 'zoek' en daarna op 'resultaten' in de rubriek 'Archief' en U komt bij de 'Collectie van Bas Zijlmans' terecht. Klik op het 'Word' icoontje en U komt bij de onderwerpen.

Bas Zijlmans poserend voor een deel van zijn collectie in het Regionaal Archief Tilburg.

Foto: Paul de Schipper

TENTOONSTELLING ELEKTRICITEIT IN GEERTRUIDENBERG OUDHEIDKUNDIGE KRING GEERTRUIDENBERGHE

In de zomer van 2014 wil de Oudheidkundige Kring een tentoonstelling realiseren over de geschiedenis van de elektriciteit in de gemeente Geertruidenberg. De tentoonstelling neemt de bezoeker mee in de geschiedenis van de elektriciteit door het tonen van foto's, elektrische apparaten en videobeelden.

De geschiedenis van elektriciteit in onze gemeente begint al meer dan honderd jaar geleden in Raamsdonksveer. Aan de Donge langs de weg naar Oosterhout stonden daar twee elektriciteitscentrales. Later kregen we de Dongecentrale en de Amercentrale in Geertruidenberg. Tegenwoordig zien we de zonnepanelen verschijnen op de daken in onze

gemeente. De tentoonstelling wil niet alleen aandacht besteden aan de productie van elektriciteit, maar ook aan het transport, distributie en de consumptie. Licht, warmte en de digitale wereld zijn nuttige voortbrengselen van elektriciteit.

Deze onderwerpen willen we illustreren aan de hand van de praktijk in de gemeente Geertruidenberg. Zo hebben we bijvoorbeeld een bedrijf in Raamsdonksveer dat LED straatverlichting aan de man brengt. De tentoonstelling vindt plaats in de Geertruidkerk in Geertruidenberg van eind juni tot begin september 2014. We verwachten ca 4000 bezoekers.

De Telegraaf 17-11-1908

GEMENGD NIEUWS.

De elektrische centrale te Raamsdonksveer.
Maandag j.l. is de elektrische centrale, die voortaan Raamsdonksveer en Raamsdonk licht zal bezorgen, eenigszins feestelijk geopend.

Foto Donge centrale

DIVERS NIEUWS

Ledenvaria *Nieuwe leden:*

Per 01-01-2014 Dhr. Peijnenburg, Amatistraat 30
3051 VD Rotterdam

Per 14-02-2014 Dhr. G.A. van de Weerd,
Brandestraat 6, 4931 AW Geertruidenberg

Van de bibliotheek:

Velen van u zijn bekend met het fraai ambachtelijk museum van de heer Frans Siemerink in Made. De heer Siemerink heeft onze Kring bibliotheek een fraai foto-album aangeboden dat een mooi overzicht geeft van zijn museum en de collectie die hij daar beheert. Het foto boek "de Stalen Tak" "Ambachtelijk Museum" is door de Kring bibliothecaris, Peter van Brussel, met genoegen in ontvangst genomen. Het fotoboek is voor eenieder in te zien, en kan aan leden voor korte periodes worden uitgeleend. Komt u gezellig op maandagavond naar de vaste Kring ledenavond, in CC De Schattelijn, van 20.00 tot 22.00 uur. Koffie en thee worden gratis geschonken. U bent altijd welkom. (groene deur rechts en trap naar boven)

Nederlandse primeur

Van 12 april t/m 24 augustus toont Het Noord-Brabants Museum de belangrijkste werken uit het grafische oeuvre van de kunstenaar Francis Bacon (Dublin 1909-1992 Madrid)

Meer weten over het plannen van een (groeps) bezoek? Voor praktische informatie kunt u terecht op www.hetnoordbrabantsmuseum.nl. Voor boekingen kunt u contact opnemen met reservering@hnbm.nl.

Verschenen boeken

Jochem Botman:

De intriges van de gebroeders Sassen. De collaboratie, het verzet, de ontsnapping en de reünie met oude SS-kameraden in Latijns Amerika.

Uitgeverij Aspekt, 2014

ISBN: 9789461533579

Prijs: € 19,50

Een document van twee Bergse leden van een criminele familie!

Te verschijnen boeken:

Cees Schuller en Bas Zijlmans:

Binnenkort (eind februari) verschijnt in een beperkte oplage (50 ex.) de bundel Ruim een eeuw passagiers- en goederenvervoer Geertruidenberg-Rotterdam.

Verzamelde gegevens van het vervoer over water en weg in de periode 1846-1968.

Loose leaf, 160 pagina's, 156 afbeeldingen.

Prijs: nog niet bekend!

Informatie: Bas Zijlmans, 0162-512127

Vooraankondiging Brabantse Erfgoedontmoeting 2014

22 mei 2014 Kasteel van Breda/KMA

Zonder erfgoed zijn we spoorloos. Erfgoed biedt een waardevol fundament voor het leven hier en nu. En in de toekomst. Dat doen we niet alleen, maar samen met partners binnen en buiten het erfgoedveld.

De Brabantse Erfgoedontmoeting vindt dit jaar plaats

op donderdag 22 mei 2014 in het Kasteel van Breda, de huidige Koninklijke Militaire Academie. In maart worden de uitnodigingen voor deze jaarlijkse ontmoetings- en inspiratiedag verstuurd. De Erfgoedontmoeting is bedoeld voor iedereen die zich bezighoudt in werk of als vrijwilliger met cultuur, cultuurhistorie of erfgoededucatie in Noord-Brabant of daarbuiten. Zet de datum nu alvast in uw agenda!

Voor meer informatie neem contact op met [Anne-Wil Maris](mailto:Anne-Wil.Maris@geertruidenberg.nl).

Halve zolen gezocht!

De gemeenten Geertruidenberg, Waalwijk en Heusden werken samen met het Brabants Kenniscentrum Kunst en Cultuur aan de realisatie van een kunst- en erfgoedroute langs de voormalige Halvezolenspoorlijn. Het huidige begin- of eindpunt van deze spoorlijn ligt in Raamsdonk.

Weet u veel over de historie van Raamsdonk en de Halvezolenlijn? Neem dan contact op met de gemeente Geertruidenberg. Bel 14 0162 of stuur een e-mail naar info@geertruidenberg.nl

Bodemschatten in de Brabant Cloud

Het Provinciaal Depot Bodemvondsten heeft sinds kort haar collectie ontsloten via de Brabant Cloud. In de collectie zit honderdvijftig jaar aan archeologisch onderzoek in de Brabantse bodem. Het gaat hierbij om voorwerpen van aardewerk, glas, metaal, botmateriaal, steen en hout. Het Provinciaal Depot heeft ervoor gekozen om haar collectie via de Brabant Cloud door te zetten naar ThuisinBrabant. Dit is een kleine moeite, want alle collecties in de Brabant Cloud kunnen direct gekoppeld worden met platformen als ThuisinBrabant en Europeana. De collectie van het Provinciaal Depot Bodemvondsten is [hier](http://www.thuisinbrabant.nl/collecties/provinciaal-depot-bodemvondsten) te vinden.

Subsidies voor erfgoed

Binnen de provinciale subsidieregelingen Basistaken Musea, Regionale Geschiedbeoefening en Professor v.d. Eerenbeemtfonds zijn ook in 2014 weer gelden beschikbaar. De eerstvolgende periode waarin aanvragen kunnen worden ingediend loopt van 3 maart tot en met 7 april 2014.

Let op: voor Basistaken Musea is dit – in tegenstelling tot eerdere jaren – de enige aanvraagperiode in 2014. Meer informatie vindt u op de website van de Provincie.

Vooraankondiging algemene leden vergadering (herhaling)

Voorafgaand aan de lezing van **20 maart** 2014 is weer de algemene ledenvergadering gepland. reserveer deze datum alvast in uw agenda. Uitnodiging volgt.

800 postzegel

Van de speciale '800 jaar' postzegel zijn er nog te koop tegen de normale frankewaarde.